

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Zemaníkovej a členiek Mgr. Lubomíry Kúdelovej a JUDr. Evy Hudobovej v právnej veci žalobcu: **L.**, štátny podnik, Námestie S.X., B.B., IČO: X., zast. JUDr. F.B., advokátom, M.X., Ž., proti žalovanému: **M.B. – D.**, Š.X., Ž., IČO: X., **o zaplatenie 100.000,- Sk s prísl.**, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 2. mája 2006 č.k. 10 Cob 5/2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 2. mája 2006 č.k. 10 Cob 5/2006-142 v napadnutej časti **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Žiline rozsudkom zo dňa 27. októbra 2005 č.k. 20 Cb 132/02-115 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 48.600,- Sk, v časti 9.234,- Sk žalobu zamietol a v časti 42.166,- Sk konanie zastavil. Žalobcovi priznal trovy konania 13.746,90 Sk.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 100.000,- Sk titulom náhrady škody, ktorá mu vznikla odcudzením privesu, ktorý bol predmetom nájomnej zmluvy a jeho hodnota predstavovala žalovanú sumu.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, listinnými dôkazmi, znaleckým posudkom č. 40/2005 a zistil, že predchodca žalobcu uzavrel so žalovaným nájomnú zmluvu č. 1/230-930 zo dňa 24. mája 1993, predmetom ktorej bolo dočasné užívanie poloprívesu DAV-12, EČ: ZA 52-30. Príves bol dňa 23. marca 2000 odcudzený neznámym páchatelom z areálu žalobcu. Škoda na prívese predstavovala 100.000,- Sk. Podľa čl. 7 predposlednej vety nájomnej zmluvy, zodpovednosť za spôsobenú škodu, prechádza na žalovaného ako nájomcu.

Žalovaný uviedol, že nenesie žiadnu zodpovednosť za vzniknutú škodu, lebo ku škode došlo preukázateľne zavinením inej osoby, čo preukázalo i šetrenie policajným zborom. Žalobca mal príves poistený a od poisťovne dostal úhradu za odcudzenie.

Súd ustanovil znalecké dokazovanie na určenie všeobecnej hodnoty prívesu k 23.3.2000, ktorá bola vyčíslená na sumu 48.600,- Sk bez DPH. Žalobca na základe znaleckého posudku vzal žalobu vo výške 42.166,- Sk späť a žiadal priznať sumu 48.600,- Sk + 19 % DPH (9.234,- Sk).

Súd mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že medzi účastníkmi vznikol zmluvný vzťah titulom nájmu, predmetom ktorého bolo dočasné užívanie hnutelnej veci – polopríves DAV-12. Táto skutočnosť nebola medzi účastníkmi sporná. V bode 7 zmluvy si účastníci dohodli, že v prípade straty, alebo zničenia stroja, je dočasný užívateľ povinný nahradiť hodnotu stroja, podľa znaleckého posudku. Zodpovednosť za náhradu škody teda prechádzala na dočasného užívateľa, teda žalovaného. Nakoľko došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá zodpovednosť za náhradu škody podľa uzavretej zmluvy, a to ku krádeži prenajatého stroja, žalovanému vznikla povinnosť nahradiť hodnotu stroja podľa znaleckého posudku. Všeobecnou hodnotou stroja ku dňu jeho odcudzenia (23.3.2000) bola suma 48.600,- Sk, preto súd žalobe v tejto časti vyhovel. Žalobca si k cene pripočítal i 19 % DPH t.j. 9.234,- Sk, ktorú súd žalobcovi nepriznal, nakoľko DPH zaplatil pri kúpe poloprívesu, a ako podnikateľ si ju odpočítal a bola mu vrátená v zmysle ustanovení zákona o DPH.

Súd konanie v časti 42.166,- Sk zastavil.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods.2,3 O.s.p.

Žalovaný podal proti rozsudku odvolanie podaním zo dňa 3. januára 2006.

V odôvodnení odvolania uviedol, že k náhrade škody bol zaviazaný z dôvodu, že podľa bodu 7 nájomnej zmluvy, v súvislosti s odcudzením poloprívesu neznámym páchatelom z jeho areálu, prešla na neho zodpovednosť za škodu. V tejto súvislosti poukázal na čl. 5 posledná odrážka zmluvy, v ktorom je uvedené, že poistenie stroja znáša vlastník. Odvolateľ vzhľadom na uvedené zastáva názor, že žalobca ako vlastník, mal dať svoj stroj poistiť aj proti odcudzeniu. Navrhol odvolaniu vyhovieť.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací prejednal vec podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 1 O.s.p. a rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu zamietol.

Z odôvodnenia odvolacieho rozsudku vyplýva, že základným predpokladom zodpovednosti za škodu podľa ust. § 373 Obch.Z., je tzv. záväzková zodpovednosť, pod ktorou sa rozumie sekundárna zodpovednostná povinnosť, vznikajúca v dôsledku porušenia povinnosti zo záväzkového vzťahu. Predpokladom jej vzniku je existencia záväzkového vzťahu. Z tohto vyplýva, že iba ten subjekt, ktorý poruší svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu, je povinný nahradiť škodu tým spôsobenú druhej strane. Aj tento subjekt sa môže vyviniť, ak preukáže, že porušenie povinnosti bolo spôsobené okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť. Odvolací súd zistil, že žalovaný neporušil žiadnu povinnosť vyplývajúcu z nájomnej zmluvy, preto neboli splnené predpoklady na vznik zodpovednosti za škodu. Z čl. 7, ani iných ustanovení zmluvy, súd nezistil, že by účastníci konania v nájomnej zmluve upravili rozsah povinností, ktorý bol žalovaný povinný plniť v súvislosti s ochranou stroja pred stratou alebo zničením. Následne odvolací súd dospel k názoru, že žalobca v konaní nepreukázal základ nároku uplatneného žalobou, preto rozsudok prvostupňového súdu v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu o 48.600,- Sk zamietol a zmenil i rozhodnutie o trovách prvostupňového konania tak, že žalovanému priznal náhradu trov konania 22.268,- Sk.

O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že ich náhradu úspešnému žalovanému priznal vo výške 2.916,- Sk.

Žalobca podal proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie podaním zo dňa 24. júla 2006 v zákonnej lehote.

V odôvodnení dovolania uviedol, že s rozsudkom odvolacieho súdu bola založená povinnosť zaplatiť žalovanému 48.600,- Sk titulom náhrady škody za odcudzený prives, ktorý bol predmetom nájomnej zmluvy z 24. mája 1993. Dovolateľ s názorom odvolacieho súdu nesúhlasí, pretože na daný vzťah bolo nutné podľa § 1 ods. 2 Obch. Z. aplikovať predpisy občianskeho práva, teda ustanovenia § 663 a nasl. Obč. Z., ako i § 415 a nasl. Ak by sa mal predmetný vzťah posudzovať podľa § 373 a nasl. Obch.Z., bola by daná na strane žalovaného zodpovednosť podľa bodu 3 druhej vety nájomnej zmluvy. Podľa tohto ustanovenia žalovaný zobral na seba absolútnu zodpovednosť za predmet nájmu (poškodenie, strata, zničenie) a to po celú dobu nájmu, čo je premietnuté i v bode 7 predposlednej vety nájomnej zmluvy. Tohto zmluvného záväzku si bol vedomý aj žalovaný a počas celého konania ho nenamietal o to viac, že k strate stroja došlo z jeho areálu, nie z areálu žalobcu, ako uvádzajú sudy. Na základe uvedeného má dovolateľ za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu v časti o 48.600,- Sk vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. je to dôvod na podanie dovolania. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušiť a vec tomuto vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že právny záver odvolacieho súdu považuje za správny, nakoľko nájomná zmluva právne nezodpovedala vzťahom, ktoré upravovala a odvolací súd nerozhodol nič nad rámec podaného odvolania. Poukázal na to, že povinnosťou žalobcu ako vlastníka, bolo stroj poistiť za predmetný stroj dostal poistné plnenie. Navrhol dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1) vec prejednal podľa § 242 ods. 1 a § 243 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania. Po preskúmaní rozsudku v rozsahu napadnutého dovolaní a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že dovolanie je prípustné (§ 238 ods.1 O.s.p.).

V predmetnej veci sa žalobca domáhal svojho práva titulom náhrady škody za odcudzený poloprives DAV-12, ktorý žalovanému prenajal na základe zmluvy uzavretej dňa 24. mája 1993, označenej ako „Hospodárska zmluva č. 1/230-93 o dočasnom užívaní stroja podľa ust. § 348 Hosp.zákona“. Nakoľko Hospodársky zákonník stratil platnosť a účinnosť

dňom 1.1.1992, predmetnú zmluvu podľa jej obsahu, bolo možné posudzovať len podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, nakoľko Obchodný zákonník tento typ zmluvy neupravuje. Teda medzi účastníkmi konania vznikol vzťah, na ktorý sa vzťahuje príslušná úprava v Občianskom zákonníku.

Odvolací súd vec posudzoval podľa ustanovení Obchodného zákonníka, pričom právny vzťah (práva i povinnosti z neho vyplývajúce) vzniknutý medzi účastníkmi konania, je podľa obsahu nesporne nájomným vzťahom upraveným v § 663 a nasl. Obč.Z., ako správne vyslovil súd prvého stupňa.

Dovolací súd teda dospel k názoru, že odvolací súd na predmet konania nesprávne aplikoval ustanovenia Obchodného zákonníka, nakoľko nájomný vzťah sa považuje za absolútny neobchod, teda nájomná zmluva, resp. jej obsah sa vždy riadi ustanoveniami Občianskeho zákonníka, teda i v prípade, že je uzavretá medzi podnikateľmi.

Pre úplnosť treba doplniť, že ak by táto vec bola posudzovaná ako obchodná, dovolanie by nebolo s odkazom na ust. § 238 ods. 5 O.s.p. v spojení s nariadením vlády č. 411/2001 Z.z., ako vykonávacieho predpisu zák.č. 90/1996 Z.z. prípustné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného rozsudok odvolacieho súdu podľa § dovolanie podľa § 243b ods.1 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom rozhodne i o trovách konania. V novom konaní sa odvolací súd pri rozhodovaní o podanom návrhu bude riadiť príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 18. marca 2008

JUDr. Jana Zemaniková, v. r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: